

עודי רזמרת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ו

פרשת בשלח - תשפ"ג - גיליון 36

מדור הגימטריות

פרפראות וחידושים

* אַז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיְיָ וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר וְכוּ': (ט"ו א)
ומבאר בעל הטורים: ישיר. יו"ד שיר - שיו"ד שירות הם. ים. באר. האזינו. יהושע. דבורה. חנה. דוד. שלמה. חזקיה. ושירה לעתיד.
והנה המילים בפסוק: אַז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיְיָ וַיֹּאמְרוּ, עולה בגימטריא 3145, [כולל התיבות]
וכן המילים: יו"ד שיר - ואלו - ים - באר - האזינו - יהושע - דבורה - חנה - דוד - שלמה - חזקיהו - והשירה דלעתיד, עולה בגימטריא 3145.
* וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׂשִׁי וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יְבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם: (ט"ז ה')
ומבאר התורה תמימה, מכאן דמוקצה מדאורייתא, [ואזהרתה מלא תעשה כל מלאכה].
והנה המילים בפסוק: וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יְבִיאוּ, עולה בגימטריא 1028.
וכן המילים: מְכַאן דְּמוֹקֶצֶה מְדַאוּרִייתָא, עולה בגימטריא 1028.
* רְאוּ כִּי יִי נָתַן לָכֶם הַשֶּׁבֶת עַל כֵּן הוּא נָתַן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׂשִׁי לֶחֶם יּוֹמִים שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ אֵל יִצְחָק אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי: (ט"ז כ"ט)
ומבאר רש"י אל יצא איש ממקומו. אלו אלפים אמה של תחום שבת.
והנה המילים בפסוק: אֵל יִצְחָק אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, עולה בגימטריא 673 [כולל התיבות].
וכן המילים: הוּא - תַּחֲוּם אֲלֵפִים אִמָּה, עולה בגימטריא 673.
* וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל מֹשֶׁה כָּתֹב זֵכְרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׂים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי מַחֵה אֶת זֵכֶר עַמְלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם: (י"ז י"ד)
ומבאר אור החיים הקדוש, וטעם כפל מחה אמחה, אולי שרמז לנו זמנים שימחה בהם, א' בימי שאול וכנגדו אמר מחה, ב' בימי מרדכי וכנגדו אמר אמחה, ואחת לעתיד וכנגדו אמר מתחת השמים.
והנה המילים בפסוק: בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי מַחֵה אֶת זֵכֶר עַמְלֵק, עולה בגימטריא 1466.
וכן המילים: דַּאֲמַחָה בִּימֵי שְׂאוּל-וּבִימֵי מְרַדְכֵי וְאֲסַתֵּר, עולה בגימטריא 1466.

* וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצֻמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הִשְׁבַּע הַשְּׂבִיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ': (י"ג י"ט)
ומובא במכילתא - ויקח משה את עצמות יוסף עמו. להודיע חכמתו וחסידותו של משה שכל ישראל עוסקין בביזה ומשה עוסק במצות עצמות יוסף עליו הכתוב אומר חכם לב יקח מצות.
ונראה לרמז בפסוק: אֶת עֲצֻמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ, האות השניה במילים הנ"ל זהו מצות, לרמז על משה שהתעסק במצות העלאת עצמות יוסף.
* כָּל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר שָׁמְתִי בַּמִּצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יְיָ רַפְּאֵךְ: (ט"ו כ"ו)
והנה המילה אֲשֶׁר, זהו גימטריא 501, וכן עשרת המכות - דצ"ך - עד"ש - באח"ב, עולה בגימטריא 501, לומר שאם ישראל ישמעו בקול יי' וישמרו את מצוותיו וחוקותיו - כל המכות שקיבלו במצרים לא אשים על עם ישראל.
* וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׂשִׁי וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יְבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם: (ט"ז ה')
ומבאר בעל הטורים, והיה משנה. כל מעשה השבת כפול. שני כבשים. שתי ככרות שתי נרות. זכור ושמור.
ונראה לרמז כן במילה מִשְׁנֶה זהו ראשי תיבות. מעשה שבת נכפל הוא.
וכן המילים בפסוק: אֶת אֲשֶׁר יְבִיאוּ וְהָיָה, זהו סופי תיבות תורה. לרמז על כך שהתורה היא הבן זוג של השבת.
* וַיִּרְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מִן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלֶּחֶם וְכוּ': (ט"ז ט"ו)
ומבאר בעל הטורים על הפסוק הבא, זה הדבר אשר צוה ה'. בזה הפסוק יש כל אלפי"א ביתא, לומר לך כל המקיים את התורה, מזמין לו ה' פרנסתו בלא טורח כאוכלי המן.
והנה המילים בפסוק מִן הוּא אלו אותיות אמונה.
וכן המילים: מַה הוּא, זהו גימטריא 57, כנגד המילה זן - שעולה 57, לומר שכגודל האמונה כך גם גודל הפרנסה.
* רְאוּ כִּי יִי נָתַן לָכֶם הַשֶּׁבֶת וּגּוֹ': (ט"ז כ"ט)
וכתב הספורנו ראו. התבוננו. כי ה' נתן לכם השבת. ואין זו מצוה בלבד, אבל היא מתנה, שלא נתנה לזולתם כאמרם ז"ל (פרק יציאות השבת) מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני חפץ ליתנה לישראל.
והנה המילים יי' נָתַן לָכֶם הַשֶּׁבֶת זהו סופי תיבות מתנה, שהיא השבת.

סיפור שבועי הסגולה של רבי יצחק אבוחצירא זיע"א

לאחר שנולדו לו לאביר יעקב רבי יעקב אבוחצירא שלושת בניו ושתי בנותיו, החליט האב רבי יעקב לקבל על עצמו פרישות. לאחר זמן בעוד רבי יעקב נוהג בפרישות זוכה הוא לגילוי רבינו האר"י הק', בו מודיעו כי עתיד להוולד לו בן ששורש נשמתו מתנוצצת בוולד, ואשר על כן טיהר וקידש את עצמו ומתוך קדושה וטהרה זכה ונולד לו בן זקוניו רבי יצחק זיע"א ונקרא שמו על שם רבינו האר"י. הבבא סאלי סיפר שלמד עם רבי יצחק במשך חמש שנים עד ליומו האחרון, בלילות היו קובעים לימודים בש"ס גפ"ת ומהרש"א, ובסדר זה סיימו את הש"ס, אחד הדברים שהיה הבבא סאלי מציין, שלמד מדודו לא להתעייף, שעל אף שהיה עמוס בעול הציבור במשך היום, היה לומד בשקידה ועיון מופלא כל הלילות מבלי להתעייף, וכלשונו "אני הייתי מתעייף והוא לא התעייף" למרות שהיה מבוגר ממני.

רבי יצחק חיבר שבעה חיבורים, ספר 'אלף המגן' על פסוקי התנ"ך לפי סדר האלפא ביתא. 'לב טהור' דרשות. 'שבת הגדול' בו רמז כל ה'לכת' מצוות דאורייתא ודרבנן במילת שבת. 'שרביט הזהב' חידושים על סדר הש"ס. 'זבחי צדק' על הלכות שחיטה. 'כתר תורה' דרשות. 'שערי בינה' ביאור על הפסוק שיר השירים אשר לשלמה, ועל פרק אשת חיל.

הפיטו הראשון שחיבר הרב, ואשר לפי המסורת בידי משפחת אבוחצירא חובר ע"י הרב עוד בהיותו נער, הוא פיטו המפורסם 'אעופה אשכונה' פיטו זה מבטא ביתר שאת את כמיהתו של הרב להשי"ת ותפילתו על כנסת ישראל בגלותה.

על כוחו הגדול של רבי יצחק, וגודל הערכת האב רבי יעקב לבן זקוניו עוד בהיותו נער, ניתן ללמוד מתוך עובדה זו שהיה נוהג הבבא סאלי לספר זאת מידי שנה ביום הילולת דודו ורבו רבי יצחק זיע"א. לפיה בהיות רבי יצחק בן שמונה שנים, יצא אביו עם הקהל לרחובה של עיר במוצאי יום הכיפורים לקדש את הלבנה, להפתעתם כוסו פני השמים בעננים ולא יכלו הקהל לקדש את הלבנה, משהמתינו שעה ארוכה והלבנה לא התגלתה, שלח רבי יעקב לקרוא לבנו יצחק וביקשו לפעול לגלות הלבנה, מתוך אמונתו, ששורש נשמתו מסוגלת לשלוט על הדינים השולטים בלילה. יצחק הקטן התייצב לפני אביו שמע את מבוקשו, הביט כלפי מעלה וציוה על הלבנה להתגלות, כדברי הבן הקטן כן היה, וכל הקהל הוכה בתדהמה, בראותם היאך מתפזרים העבים והלבנה מגלה פניה, החל מאז ידעו כל הקהל כי כוחו של הילד גדול ומעונד לגדולות.

יום שישי י"ד שבט שנת תרע"ב כבו המאורות באיזור תאפילאלת, רבי יצחק אבוחצירא בנו ממשיך דרכו של רבי יעקב אבוחצירא נתבש"מ בדרכו ע"י פורעים ערבים.

כתב בספר מעשה ניסים (חלק ה עמ' 290) סגולה בדוקה ומועילה במיוחד לזכות לקנות דירה או לתשלום חובות הדירה, יום י"ד שבט הוא יום ההילולא של הצדיק הקדוש רבי יצחק אבוחצירא הי"ד בנו הקטן של אדמו"ר כמהר"ר יעקב אבוחצירא זצ"ל.

באותו יום למלאות בקבוק מהברז ולהזכיר את שם הצדיק בעת מלוי המים ולשתות ממנו כמה ימים. ואני המחבר אברהם מוגרבי אמרתי לשני צעירים יראי ה' ועשו כך, ואחד בדרך נס שילם את כל חובות הדירה אחרי שבועיים, ואחד קנה דירה בקלות אחרי שלושה שבועות. ויהי רצון שבזכות אמונה בצדיקים נזכה לכל טוב עם יראת שמים.

ומפורסם עוד סגולה שנפוצה בעולם הישיבות, ליקח בקבוק ארק ביום ההילולא ולכתוב על פתק בקשה ולהצמיד לבקבוק, [על כל בקשה יש ליקח בקבוק נוסף] ולהוסיף שאם בעז"ה תתמלא אותה בקשה, בל"נ נעשה הילולא לצדיק בשנה הבאה ונשתה מאותו בקבוק ארק בהילולא, ולהצניע את הבקבוק עד ליום ההילולא, ורבים נושעו מאותה סגולה. [דברי חיים]

פינת ההלכה טעה והתפלל של חול [חלק ב]

בפעם הקודמת הבאנו מחלוקת לגבי אם התפלל של חול והתחיל רצה ונזכר קודם מדיים, האם יאמר שם אלוקינו ואלוקי אבותינו רצה נא במנוחתנו ביום השבת כפי שמזכירים בר"ח, וכך פוסק האור לציון, או חוזר לתחילת ברכת השבת, מכיון שלכתחילה צריך לומר ברכה שתיקנו לקדושת השבת, ורק בדיעבד אי עשה כן יוצא י"ח, וכך פסק המשנ"ב.

ולכא' יש להקשות ע"ד האול"צ מדברי השו"ע, שכתב בס' רס"ח ס"ה ה' טעה והתפלל של חול וכו' ואם לא עקר רגליו אע"פ שסיים תפילתו אינו חוזר אלא לשל שבת, ולכא' לדברי האול"צ דס"ל דאף לאחר התקנה אם טעה ונזכר לאחר רצה עליו להזכיר שם הזכרת שבת כפי עיקר הדין, א"כ מדוע אם לא עקר רגליו צריך לחזור לשל שבת, ולא חוזר לרצה להזכיר שם, כפי שבר"ח שאם שכח לומר יעלה ויבוא ולא עקר רגליו שחוזר לרצה, ומ"ש הכא שחוזר לתחילת ברכת שבת, אולם לדעת המשנ"ב א"ש שהרי גם כשנזכר שהתחיל רצה שטעה, אינו אומר שם הזכרת שבת כמו בר"ח אלא חוזר לתחילת ברכת שבת, וע"כ ודאי היכא שסיים תפילתו ולא עקר רגליו שצריך לחזור לתחילת ברכת שבת, ומדוייק לכא' מהשו"ע כדברי המשנ"ב.

ונראה לבאר דברי האול"צ, דכל דברי האול"צ הוא דוקא היכא שהתחיל רצה ונזכר שטעה, שבזה אמרי' דמכיון שמעיקר הדין היה צריך להתפלל תפילת י"ח, וקודם התקנה היה צריך להזכיר את של שבת ברצה, לכן כשטעה בתפילת שבת והתחיל רצה עתה חל עליו עיקר הדין, דבכה"ג לא תיקנו חכמים לבטל את תפילת י"ח אלא עליו להזכיר ברצה הזכרת שבת, ודמי למה שביארנו לעיל לאדם שטעה בתפילת שבת והתחיל ברכת אתה חונן, דהטעם שעליו לסיים את הברכה ולא לחזור מיד לברכת שבת כפי מי שטעה בתפילות שבת, הוא משום דכל עיקר תקנת חכמים הוא להורות לאדם שעליו להתחיל בתפילת שבת ובזה תיקנו לעקור תפילת י"ח ותיקנו תפילה קצרה בשבת, אבל ברגע שאדם טעה והתחיל ברכת אתה חונן בזה חכמים לא ביטלו את ברכת אתה חונן [אך כל ברכה אחרת שהתחיל] וחוזר עיקר הדין שהאדם מחוייב בברכת אתה חונן, ולזה כשטעה והתחיל ברכת אתה חונן אף שהוא אינו תופס של ברכה, עליו לסיים את הברכה, וכך ס"ל לאול"צ דה"ה היכא שהתחיל ברכת רצה שבזה שהתחיל כבר לא תיקנו חכמים לבטל את תפילת י"ח, וחוזר עיקר הדין שעליו להזכיר של שבת ברצה, אולם כ"ז דוקא שנמצא בברכת רצה, שהתחיל ברכה שמעיקר הדין היה עליו להזכיר שם של שבת, ולכן בכה"ג חוזר עיקר הדין ומזכיר שם, אבל כשלא התחיל ברכה אלא סיים תפילתו ולא עקר רגליו בזה חוזר תקנת חכמים שעקרו תפילת י"ח ותיקנו לומר ברכת שבת, ולכן פסק השו"ע שחוזר לברכת שבת, ומיושב להפליא דברי האול"צ.

[מאי שבת]

העלון מוקדש

לעילוי נשמת
אליהו בן ויקטוריה
(כתון) ז"ל

לברכה והצלחה: * יוסף בן חנה * יוסף מאיר בן גאולה ויקי * יוסף גילה בת מזל
* נורית בת רומיה * שרה בת אילה * משה בן שרה וב"ב * יוסף חיים בן דבורה
* אילה בת שרה * יהודית בת שרה * נעמה בת שושנה * שלמה בן נורית
* פינחס אליהו בן דינה * חדווה בת ברכה * אביאל אברהם בן מזל

לזיווג הגון: * רפאל בן שרה * חן בת אפרת